

5. Navchal'no-metodychnyy kompleks DU 2: Pidruchnyk dl'a stud. vyshch. navch. Zakladiv. (2011). [Educational and methodological complex DU 2: Textbook for students of institutions of higher education]. Vinnytsia: Nova Knyha. 344 s. [in German]

6. Navchal'no-metodychnyy kompleks DU 2: Knyha dlya vykladacha. (2012). [Educational and methodological complex DU 2: A book for teachers]. Vinnytsia: Nova Knyha. 160 s. [in German]

7. Navchal'no-metodychnyy kompleks DU 3: Pidruchnyk. (2013). [Educational and methodological complex DU 3: Textbook]. Vinnytsia: Nova Knyha. 200 s. [in German]

8. Navchal'no-metodychnyy kompleks DU 3: Knyha dlya vykladacha. (2013). [Educational and methodological complex DU 3: A book for teachers]. Vinnytsia: Nova Knyha. 72 s. [in German]

9. Parems'ka Diana ta in. (2017). Nimets'ka mova: chytayemo, rozumiyemo, rozmovlyayemo. [German Language: we read, understand, speak]. K.: Ariy. 416 s. [in German]

10. Curriculum für den sprachpraktischen Deutschunterricht an pädagogischen Fakultäten der Universitäten und pädagogischen Hochschulen. (2004). Kyiv: Lenvit. 256 s. [in German]

11. Brinitzer, M., Hantschel, H.-J., Kroemer, S., Möller-Frorath, M., Ros, L. (2016). DaF unterrichten. Basiswissen. Didaktik. Deutsch als Fremd- und Zweitsprache. Ernst Klett Sprachen GmbH, Stuttgart, 200 s.

12. Grundlagen der Methodik des Fremdsprachenunterrichts (1986). / hrsg. von V.A.Buchbinder; W.H.Strauß. Leipzig: Verlag Enzyklopedie, 264 s.

13. Häussermann, Ulrich: Aufgaben-Handbuch Deutsch als Fremdsprache: Abriss einer Aufgaben- und Übungstypologie(1996). / Ulrich Häussermann, Hans-Eberhard Piepho. München: Iudicium, 528 s.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ТОКАРЄВА Тетяна Станіславівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри германських мов, зарубіжної літератури та методик їхнього навчання Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: актуальні проблеми методики викладання німецької мови у закладах вищої освіти.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

TOKARYEVA Tetyana Stanislavivna – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Germanic Languages, Foreign Literature and Methods of their Teaching at the Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University.

Scientific interests: actual problems of the methodology of teaching German in high school.

Стаття надійшла до редакції 09.02.2025 р.

УДК 378.001.895

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-217-326-331

ТОРЧИНСЬКА Тамара Анатоліївна –

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри фахових методик
та інноваційних технологій у початковій школі
Уманського державного педагогічного
університету імені Павла Тичини
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5395-687X>
e-mail: t.a.torchynsjka@udpu.edu.ua

ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО ІННОВАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

У контексті масштабних нововведень в освітній процес питання підготовки здобувачів вищої освіти до інноваційно-педагогічної діяльності на уроках української мови наразі залишається недостатньо вирішеним та вимагає як теоретичного, так і практичного обґрунтування

У статті, на основі аналізу науково-педагогічної літератури, виокремлено основні аспекти підготовки здобувачів вищої освіти до інноваційно-педагогічної діяльності на уроках української мови в початковій школі.

Встановлено, що одним із напрямів реалізації інноваційної діяльності є ознайомлення студентів з новими, альтернативними системами та інтерактивними технологіями навчання в початковій школі на уроках української мови. Використання інтерактивних технологій на уроках української мови – це та форма співпраці, де учитель та учень є рівноправними суб'єктами навчального процесу. Роль інтерактивних методів навчання полягає у тому, що це: суттєве доповнення до системи методів навчання; «панacea», що вирішує проблеми навчального процесу; інструмент, що дозволяє значно урізноманітнити достатньо однотипну форму пізнання оточуючої дійсності; якісно інший підхід до організації навчальної діяльності. Використання інтерактивних методів на уроках мови та літератури дає можливість учням: учитися критично мислити; раціонально планувати свою діяльність; відстоювати власні ідеї; приймати продумані рішення; моделювати життєві ситуації; формувати ціннісне ставлення до української мови як інтелектуальної, духовної, культурної цінності народу; розвивати інтелектуально-креативні здібності.

З'ясовано, що упровадження інформаційно-комп'ютерних технологій сприяє: розвитку творчих та естетичних здібностей, формуванню навичок самостійної роботи, постійному зацікавленню школярів навчальним предметом; найбільш повно задовольняють дидактичні вимоги і максимально наближають процес навчання української мови до реальних умов.

Перспективними для подальших наукових розвідок є питання вдосконалення навчально-методичного забезпечення підготовки здобувачів вищої освіти до інноваційно-педагогічної діяльності на уроках української мови.

Ключові слова: підготовка, інноваційно-педагогічна діяльність, здобувачі вищої освіти, інтерактивне навчання, інтерактивні технології, уроки української мови.

TORCHYNSKA Tamara Anatolyivna –
Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of
Professional Methods and Innovative Technologies in Primary
School Uman State Pedagogical University
named after Pavlo Tychyna
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5395-687X>
e-mail: t.a.torchynsjka@udpu.edu.ua

PREPARATION OF HIGHER EDUCATION ACQUIRES FOR INNOVATIVE PEDAGOGICAL ACTIVITIES IN UKRAINIAN LANGUAGE LESSONS

In the context of large-scale innovations in the educational process, the issue of training students of higher education for innovative-pedagogical activities in Ukrainian language classes currently remains insufficiently resolved and requires both theoretical and practical justification

The article, based on the analysis of scientific and pedagogical literature, singles out the main aspects of training students of higher education for innovative pedagogical activities in Ukrainian language classes in elementary school.

It has been established that one of the directions of implementation of innovative activities is the familiarization of students with new, alternative systems and interactive learning technologies in elementary school in Ukrainian language classes.

The use of interactive technologies in Ukrainian language lessons is a form of cooperation where the teacher and student are equal subjects of the educational process. The role of interactive learning methods is that it is: a significant addition to the system of learning methods; "panacea" that solves the problems of the educational process; a tool that allows you to significantly diversify a sufficiently uniform form of knowledge of the surrounding reality; a qualitatively different approach to the organization of educational activities. The use of interactive methods in language and literature lessons enables students to: learn to think critically; plan your activities rationally; defend own ideas; make thoughtful decisions; simulate life situations; to form a valuable attitude towards the Ukrainian language as an intellectual, spiritual, cultural value of the people; develop intellectual and creative abilities.

It was found that the introduction of information and computer technologies contributes to: the development of creative and aesthetic abilities, the formation of independent work skills, the constant interest of schoolchildren in the subject; most fully satisfy didactic requirements and bring the Ukrainian language learning process as close as possible to real conditions.

Prospective for further scientific research are the issues of improving educational and methodological support for the preparation of higher education applicants for innovative pedagogical activities in Ukrainian language classes.

Key words: training, innovative pedagogical activity, higher education students, interactive learning, interactive technologies, Ukrainian language lessons.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Сучасний етап розвитку суспільства вимагає вдосконалення змісту і технологій вищої педагогічної освіти в Україні, пошуку нових шляхів і ресурсів підвищення підготовки майбутніх фахівців усіх напрямів і спеціальностей, серед яких важливе місце належить майбутнім учителям початкової школи. Для досягнення достатнього та високого рівнів сформованості комунікативної, зокрема правописної, компетентності, необхідно впроваджувати інноваційні технології навчання, які сприятимуть формуванню нової культури мислення та способу продукування знань, умінь і навичок студентів.

Ключовим завданнями освіти у ХХІ столітті є розвиток наукової та інноваційної діяльності, формування мислення особистості, орієнтованого на творчість та нововведення. Підготувати такого педагога – провідне завдання освіти. Сьогодні вища освіта в Україні переживає складні часи. Повномасштабна війна створила чимало проблем в організації освітнього процесу, кадровому забезпеченні, вплинула на психоемоційний стан його учасників, мотивацію навчання тощо. Однак, незважаючи на ці проблеми, освітні послуги мають бути якісними, містити новизну, інноваційність, прогностичність. Тому, інноваційність вищої педагогічної освіти залишається пріоритетним завданням її розвитку [8, с. 6].

Очевидно, що саме педагогічним закладам вищої освіти відводиться важлива роль у контексті зазначеної проблеми. Надзвичайно швидкий розвиток прогресивних технологій, які семи-мільніми кроками впевнено йдуть вперед,

спонукають педагогів до мобільності, інноваційного розвитку та оволодіння сучасними високими технологіями. Тому здійснення якісної професійної підготовки майбутніх вчителів у закладах педагогічної вищої освіти вимагає суттєвих змін підходу до здійснення ефективної організації освітнього процесу. Ці орієнтири мають бути спрямовані на розвиток критичного мислення, творчої винахідливості, формування інноваційної компетентності майбутніх педагогів [17, с. 161].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблеми підготовки вчителя до інноваційної діяльності розкрито у працях (Г. Волошиної, І. Гавриш, О. Коберника, Г. Коберник, О. Огієнко, Л. Хоружої та ін.). Інноваційним технологіям в освіті присвячені праці І. Гаврик, Т. Демиденко, І. Дичківської, О. Комар, О. Пометун та ін. Використанню інноваційних підходів до навчання на уроках української мови присвячені дослідження К. Білик, Р. Бондар, Г. Дев'ятка, С. Корват, Л. Масловської, Л. Падалки та Н. Євтушенко, С. Цінько та ін.

Однак, у контексті масштабних нововведень в освітній процес питання підготовки здобувачів вищої освіти до інноваційно-педагогічної діяльності на уроках української мови наразі залишається недостатньо вирішеним та вимагає як теоретичного, так і практичного обґрунтування.

Мета статті – на основі аналізу науково-педагогічної літератури виділити основні аспекти підготовки здобувачів вищої освіти до інноваційно-педагогічної діяльності на уроках української мови в початковій школі.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Упровадження педагогічних інновацій в освітню практику має численні переваги, серед яких: підвищення якості навчання – інновації сприяють вдосконаленню методів навчання задля забезпечення ефективності засвоєння знань; підвищення конкурентоспроможності – заклади освіти, які запроваджують інновації зазвичай є більш привабливими для здобувачів освіти, педагогічного персоналу, стейхолдерів та партнерів; підвищення інноваційної культури – упровадження інновацій створює підґрунтя для творчості, креативності студентів і викладачів, сприяє розвитку підприємницького духу, готовність до інноваційного мислення у майбутньому [8, с. 15–16].

На думку А. Литвинова, готовність до інноваційної педагогічної діяльності – це особливий особистісний стан, який передбачає наявність у педагога мотиваційно-ціннісного ставлення до професійної діяльності, володіння ефективними способами і засобами досягнення педагогічних цілей, здатності до творчості й рефлексії [12, с. 22].

І. Дичківська виділяє основні структурні компоненти готовності до інноваційної діяльності:

- мотиваційний (орієнтація та ставлення до здійснення педагогічної діяльності);
- когнітивний (результат пізнавальної діяльності);
- рефлексивний (здатність до самоаналізу);
- креативний (оригінальний, нестандартний підхід до вирішення педагогічних завдань) [7, с. 17].

Дослідження сучасних вчених у галузі інноваційної педагогічної діяльності свідчать про те, що студенти розуміють сенс та роль інноваційної діяльності педагога в сучасних умовах, зацікавлені в можливостях даного типу діяльності, але в той же час не достатньо усвідомлюють усі аспекти та форми вияву інноваційної діяльності вчителів. Це вказує на необхідність спеціальної підготовки здобувачів вищої освіти до інноваційно-педагогічної діяльності на уроках української мови.

Формування інноваційної діяльності вчителя початкової школи доцільно представити наступним чином:

1. Застосування набутих основ традиційної методичної роботи у початковій школі та розширення методичного кругозору, шляхом вивчення широкого спектру сучасних методичних систем навчання молодших школярів на уроках української мови.

2. Практичне ознайомлення з існуючими альтернативними системами навчання молодших школярів, використання елементів інноваційних систем навчання.

3. Безпосередній розвиток та адаптація конкретної системи навчання у власній практичній діяльності.

4. Вдосконалення інноваційної системи навчання молодших школярів, розробка, створення власної інноваційної системи роботи.

Одним із напрямів реалізації інноваційної діяльності є ознайомлення студентів з новими, альтернативними системами та інноваційними

технологіями навчання в початковій школі на уроках української мови.

Поряд із традиційними формами навчання останнім часом використовуються нетрадиційні, або нестандартні та інтерактивні методи роботи. Це, зокрема, уроки-семінари, заліки, лекції, конкурси, мандрівки, бінарні уроки, заняття-конференції, диспути, свята, уроки-казки, тематичні ігрові уроки, завдяки яким учні швидше і якісніше засвоюють програмовий матеріал.

Сутність інноваційних форм проведення уроків української мови полягає в тому, що процес навчання організований на основі активної та постійної взаємодії всіх учнів на уроці. Це спільне навчання, взаємне навчання, де учень і вчитель є рівними, рівними суб'єктами навчання, вони розуміють, що роблять, думають про те, що знають, вміють і роблять.

Учитель виступає як організатор навчального процесу, порадник, який не «замикає» процес навчання на собі. Результати навчання досягаються спільними зусиллями учасників освітнього процесу за умови чіткої організації, яка включає моделювання ситуацій у житті, застосування рольових ігор, колективне розв'язання проблем на підставі аналізу обставин та ситуацій тощо.

Характерними рисами такого уроку можна вважати наступні:

- підготовка не просто мовознавців-теоретиків, а саме освічених гуманних людей;
- навчання справою, а не словом;
- проведення його разом з учнями, а не для них;

– орієнтування діяльності не на клас загалом, а на кожную особистість окремого учня;

– досягнення абсолютного освоєння навчального матеріалу на уроці. За результатами практичної діяльності визначилися щодо найефективніших сучасних технологій, методів і прийомів планувати власну діяльність задля одержання позитивного результату [2].

Інтерактивне навчання – це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, яка має конкретну передбачувану мету: створити комфортні умови навчання, за яких кожен учень відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність. Організація інтерактивного навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, проведення дискусій, спільне вирішення тієї чи іншої проблеми на основі аналізу відповідної ситуації [1].

Інтерактивне навчання відіграє важливу роль як для учня, так і вчителя. Така робота розвиває в дітей навички аналізу та синтезу, вміння виділяти головне в теоретичному матеріалі. Водночас увага акцентується на необхідності вивчення певних наукових понять [14].

Практика показує, що вивчення здобувачем систем інтерактивного навчання є ефективним, якщо виконуються такі умови:

- кожна система вивчається не фрагментарною, а з урахуванням усіх її компонентів (мета, зміст, методи, форми та засоби); цей принцип називається принципом повноти вивчення методичної системи;

– вивчення кожної нової методичної системи навчання молодших школярів здійснюється не ізольовано, а порівняно, як із традиційними, так і з раніше вивченими системами (принцип взаємозв'язку та порівняння систем);

– під час вивчення кожної методичної системи студенти оволодівають здатність розробляти уроки, з урахуванням специфіки цієї системи та отримують певний досвід проведення таких уроків (принцип практичного оволодіння методичною системою).

Дослідники О. Пометун та Л. Пироженко зробили висновки, що інтерактивне навчання є сукупністю технологій. Автори розподіляють інтерактивні технології на чотири групи залежно від мети заняття та форм організації навчальної діяльності учнів:

1) інтерактивні технології кооперативного навчання (організація навчання в малих групах, об'єднаних спільною навчальною метою);

2) інтерактивні технології колективно-групового навчання – технології, що передбачають одночасну спільну (фронтальну) роботу всього класу;

3) технології ситуативного моделювання – побудова навчального процесу за допомогою залучення учнів до гри, передусім, ігрове моделювання явищ, що вивчаються;

4) технології опрацювання дискусійних питань – широке публічне обговорення якогось суперечливого питання [16, с. 113].

Ефективність навчання значною мірою залежить від умінь вчителя обрати метод чи прийом навчання в конкретних умовах для кожного уроку, застосувати технології, які б спроєктували кінцеві якості учня [11]. Окрім того це теж копітка домашня робота учня з різноманітним матеріалом та різними джерелами інформації [3].

Важливою й актуальною проблемою сучасної школи є правильний вибір освітніх технологій. Тільки завдяки ефективно обраним педагогічним технологіям, методам та прийомам, можна формувати ключові компетентності учнів, необхідні для гідного життя в суспільстві.

Вибір сучасних педагогічних технологій – це завжди вибір стратегії, пріоритетів, системи взаємодії, тактик навчання та стилю роботи вчителя з учнем. Сприяє реалізації цього завдання навчально-виховний процес, зокрема уроки української мови та літератури.

Головними завданнями вчителя-мовника є:

- виховання стійкої мотивації й свідомого прагнення до вивчення української мови;

- формування духовного світу учнів, цілісних світоглядних уявлень, загальнолюдських ціннісних орієнтирів, тобто прилучення через мову до культурних надбань українського народу й людства загалом;

- формування у школярів компетентностей комунікативно доцільно й виправдано користуватися засобами мови в різних життєвих ситуаціях і сферах спілкування з дотриманням норм українського етикету;

- ознайомлення з мовною системою й формування на цій основі базових лексичних, граматичних, стилістичних, орфоепічних і правописних умінь і навичок; здатності учня до аналізу й оцінки мовних явищ і фактів;

- формування вмінь розрізняти, аналізувати, класифікувати мовні факти;

- поглиблення інтересу до читання, зміцнення потреби читати;

- розвиток умінь працювати з різними видами інформації, зокрема й електронними, здійснювати пошуково-дослідницьку діяльність (знаходити, сприймати, аналізувати, оцінювати, систематизувати, зіставляти різноманітні факти та відомості) [4].

Саме тому використання інтерактивних технологій на уроках української мови – це та форма співпраці, де учитель та учень є рівноправними суб'єктами навчального процесу. Роль інтерактивних методів навчання полягає у тому, що це:

- суттєве доповнення до системи методів навчання;

- «панацея», що вирішує проблеми навчального процесу;

- інструмент, що дозволяє значно урізноманітнити достатньо однотипну форму пізнання оточуючої дійсності;

- якісно інший підхід до організації навчальної діяльності [3].

О. Горошкіна зазначає, що інтерактивні методи навчання на уроках української мови – це способи міжособистісної взаємодії суб'єктів освітнього процесу в режимі вчитель-учень, учень-учитель, учень-учень, що забезпечують ефективну реалізацію мети й завдань уроку, мають значний комунікативний, соціокультурний та виховний потенціал [5, с. 7].

Сучасними інноваційними підходами в освіті є проєктна робота у навчанні, послуговування інформаційним та телекомунікаційними технологіями, робота з освітніми комп'ютерними програмами у гуманітарних науках (мультимедійна система), технологія дистанційної освіти, створення презентацій PowerPoint, використання Інтернету. Ресурси, навчання в комп'ютерному середовищі (електронна пошта, блоги, форуми), сучасні технології тестування (формування банку діагностичних матеріалів для курсу) [2, с. 24].

Як стверджують Л. Падалка та Н. Євтушенко, з усіх існуючих засобів навчання комп'ютери щонайкраще «вписуються» у структуру навчального процесу, найбільш повно задовольняють дидактичні вимоги і максимально наближають процес навчання української мови до реальних умов. Комп'ютери можуть сприймати нову інформацію, певним чином обробляти її і приймати рішення, можуть запам'ятовувати необхідні дані, відтворювати зображення, що рухаються, контролювати роботу таких технічних засобів навчання, як синтезатори мови, відеомагнітофони, магнітофони. Комп'ютери істотно розширюють можливості викладачів щодо індивідуалізації навчання й активізації пізнавальної діяльності учнів

у навчанні української мови, дозволяють максимально адаптувати процес навчання до індивідуальних особливостей учнів. Застосування комп'ютерів на уроках української мови значно підвищує інтенсивність навчального процесу. При комп'ютерному навчанні засвоюється набагато більше матеріалу, ніж в умовах традиційного навчання. Крім того, матеріал при використанні комп'ютера краще засвоюється [15, с. 82].

Використання мультимедіа, на думку Г. Дев'ятка, сприяє кращому вивченню навчальної інформації на уроках. На практиці доведено, що використовуючи мультимедійні технології, навчально-виховний процес відзначається такими перевагами: краще сприймається матеріал учнями, зростає їх зацікавленість; відбувається індивідуалізація навчання, розвиток творчих здібностей; скорочуються види роботи, що стомлюють учня, використовуються аудіовізуальні засоби з метою підвищення активності дітей; підсилюється динамічне подання матеріалу; забезпечуються умови для формування самооцінки учня та його для самостійної роботи. «Головне завдання використання ІКТ у процесі вивчення української мови й літератури – підвищити пізнавальний інтерес учнів до вивчення предмета» – зауважує дослідник [6].

Упровадження інформаційно-комп'ютерних технологій сприяє: розвиткові творчих та естетичних здібностей, формуванню навичок самостійної роботи, постійному зацікавленню школярів навчальним предметом. Звісно, такі здібності учнів підвищують ефективність уроку. А використання інтерактивних методів на уроках мови та літератури дає можливість учням: учитися критично мислити; раціонально планувати свою діяльність; відстоювати власні ідеї; приймати продумані рішення; моделювати життєві ситуації; формувати ціннісне ставлення до української мови як інтелектуальної, духовної, культурної цінності народу; розвивати інтелектуально-креативні здібності [10, с. 15]. Як стверджують дослідники: «сучасний урок рідної мови (літератури) – плід майстерності й творчості вчителя-словесника, його професійності, ґрунтовних знань рідної мови, літератури, історії, мовознавства, народознавства, його патріотизму» [16, с. 192].

Використовуючи інтерактивні методи на уроках української мови у початковій школі вчитель має подбати про організацію освітнього простору, мотиваційне забезпечення спільної діяльності, дотримання правил навчального співробітництва, оптимізацію системи оцінювання процесу та результатів спільної діяльності, розвиток навичок самоаналізу й самоконтролю індивідуальної та групової діяльності [15, с. 82].

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Отже, встановлено, що одним із напрямів реалізації інноваційно-педагогічної діяльності є ознайомлення студентів з новими, альтернативними системами та інтерактивними технологіями навчання в початковій школі на уроках української мови. Перспективними для подальших наукових розвідок є питання вдосконалення навчально-методичного забезпе-

чення підготовки здобувачів вищої освіти до інноваційно-педагогічної діяльності на уроках української мови.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Ампілогова Л. Інтерактивні технології. *Завуч*. 2004. № 30. С. 13–15.
2. Білик К. В. Інноваційні підходи до вивчення образних мовних засобів на уроках української мови в основній школі. Суми, 2021. URL: <https://repository.sspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8eca3f57-f645-4ff4-8234-1fb42024facb/content>
3. Бондар Р. І. Використання інтерактивних технологій на уроках української мови та літератури. URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/31942/1/Bondar.pdf>
4. Використання інноваційних технологій на уроках української мови та літератури. URL: <https://naurok.com.ua/vikoristannya-innovatsiynih-tehnologiy-na-urokah-ukra-nsko-movi-ta-literaturi-140438.html>
5. Горошкіна О. Особливості використання інтерактивних методів на уроках української мови. *Українська мова та література в школі*. 2013. № 3. С. 7–10.
6. Дев'ятка Г. В. Сучасні форми інноваційної діяльності вчителя української мови та літератури в умовах відкритого інформаційного простору. 2020. URL: <https://znz30.zp.ua/wp-content/uploads/2020/01/%D0%A0%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B0-%D0%94%D0%B5%D0%B2%D1%8F%D1%82%D0%BA%D0%B0-%D0%93.%D0%92.pdf>
7. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2004. 320 с.
8. Інноваційність розвитку вищої педагогічної освіти: від теорії до практики: колективна монографія / За заг. ред. Л. Л. Хоружої. Київ: Видавництво Ліра-К, 2024. 232 с.
9. Коберник О. М., Коберник Г. І., Волошина Г. П. та ін. Підготовка вчителя до використання інноваційних педагогічних технологій у початковій школі: монографія. Умань: ВПЦ «Візаві», 2017. 190 с.
10. Колток Л., Годкевич Л., Герега Т. Використання інтерактивних методів. *Бібліотека шкільного світу*. Київ: Ред. Заг. пед. газет. 2004. С. 10–20.
11. Корват С. А. Інноваційні технології навчання у процесі розвитку творчих здібностей учнів на уроках української мови та літератури. URL: http://www.nbuu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Tvo/2011_2/006.pdf
12. Литвинов А. С. Педагогічний провайдинг інновацій в освіті: навч. посіб. /за заг.ред. В. В. Борисова. Суми: Університетська книга, 2019. 265 с.
13. Масловська Л. Г. Роль нестандартних уроків української мови та літератури у формуванні предметної й ключових компетентностей. *Українська мова і література в школі*. 2018. № 3. С. 44–49.
14. Масловська Л. Г. Освітні інновації у навчанні української мови. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/715663/1/Maslovska_19_DTiP_Konf.pdf
15. Падалка Л., Свтушенко Н. Використання інтерактивних методів навчання на уроках української мови у початковій школі. *NewInception*. 2020. № 2. С. 77–83.
16. Пометун О. І., Пироженко Л. В. та ін. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посіб. Київ: А. С. К., 2003. 192 с.

17. Собченко Т. М. Підготовка майбутніх педагогів до інноваційної професійної діяльності. *Педагогіка та психологія*. Харків, 2020. Вип. 63. С. 159–167.

18. Цінько С. Інноваційні методи в навчанні рідної мови. *Українська мова та література*. 2007. № 2. С. 9–13.

REFERENCES

1. Ampilohova, L. (2004). Interaktyvni tekhnolohiyi [Interactive technologies]. *Zavuch*. № 30. S. 13–15. [in Ukrainian]

2. Bilyk, K. V. (2021). Innovatsiyni pidkhody do vyvchennya obraznykh movnykh zasobiv na urokakh ukrayins'koyi movy v osnovniy shkol [Innovative approaches to the study of figurative language means in Ukrainian language lessons in primary schools]. Sumy. URL: <https://repository.sspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8eca3f57-f645-4ff4-8234-1fb42024facb/content> [in Ukrainian]

3. Bondar, R. I. Vykorystannya interaktyvnykh tekhnolohiy na urokakh ukrayins'koyi movy ta literatury [The use of interactive technologies in the lessons of the Ukrainian language and literature]. URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/31942/1/Bondar.pdf> [in Ukrainian]

4. Vykorystannya innovatsiynnykh tekhnolohiy na urokakh ukrayins'koyi movy ta literatury [Use of innovative technologies in Ukrainian language and literature lessons]. URL: <https://naurok.com.ua/vikorystannya-innovatsiynnykh-tehnolohiy-na-urokah-ukra-nsko-movi-ta-literaturi-140438.html> [in Ukrainian]

5. Horoshkina, O. (2013). Osoblyvosti vykorystannya interaktyvnykh metodiv na urokakh ukrayins'koyi movy [Peculiarities of using interactive methods in Ukrainian language lessons]. *Ukrayins'ka mova ta literatura v shkoli*. № 3. S. 7–10. [in Ukrainian]

6. Dev'yatka, H. V. (2020). Suchasni formy innovatsiynoyi diyal'nosti vchytelya ukrayins'koyi movy ta literatury v umovakh vidkrytoho informatsiynoho prostoru [Modern forms of innovative activity of a teacher of Ukrainian language and literature in the conditions of an open information space]. URL: <https://znz30.zp.ua/wp-content/uploads/2020/01/%D0%A0%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B0-%D0%94%D0%B5%D0%B2%D1%8F%D1%82%D0%BA%D0%B0-%D0%93.%D0%92..pdf> [in Ukrainian]

7. Dychkivs'ka, I. M. (2004). Innovatsiyni pedahohichni tekhnolohiyi [Innovative pedagogical technologies]: navch. posib. Kyiv: Akademydav. 320 s. [in Ukrainian]

8. Innovatsiynist' rozvytku vyshchoyi pedahohichnoyi osvity: vid teorii do praktyky (2024). [Innovativeness of the development of higher pedagogical education]: from theory to practice: kolektyvna monohrafiya. / Za zah. red. L. L. Khoruzhoyi. Kyiv: Vydavnytstvo Lira-K. 232 s. [in Ukrainian]

9. Kobernyk, O. M., Kobernyk, H. I., Voloshyna, H. P. ta in. (2017). Pidhotovka vchytelya do vykorystannya innovatsiynnykh pedahohichnykh tekhnolohiy u pochatkoviy shkoli [Teacher training for the use of innovative pedagogical technologies in primary school]: monohrafiya. Uman' : VPTS «Vizavi». 190 s. [in Ukrainian]

10. Koltok, L., Hodkevych, L., Hereha, T. (2004). Vykorystannya interaktyvnykh metodiv [Use of interactive

methods]. *Biblioteka shkil'noho svitu*. Kyiv : Red. Zah. ped. hazet. S. 10–20. [in Ukrainian]

11. Korvat, S. A. Innovatsiyni tekhnolohiyi navchannya u protsesi rozvytku tvorchykh zdibnostey uchniv na urokakh ukrayins'koyi movy ta literatury. [Innovative learning technologies in the process of developing students' creative abilities in Ukrainian language and literature classes]. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Tvo/2011_2/006.pdf [in Ukrainian]

12. Lytvynov, A. S. (2019). Pedahohichnyy provaydynh innovatsiy v osviti [Pedagogical provision of innovations in education]: navch. posib. /za zah.red. V. V. Borysova. Sumy. Universytet-s'ka knyha. 265 s. [in Ukrainian]

13. Maslovs'ka, L. H. (2018). Rol' nestandartnykh urokiv ukrayins'koyi movy ta literatury u formuvanni predmetnoyi y klyuchovykh kompetentnostey [The role of non-standard lessons of the Ukrainian language and literature in the formation of subject and key competences]. *Ukrayins'ka mova i literatura v shkoli*. № 3. S. 44–49. [in Ukrainian]

14. Maslovs'ka, L. H. Osvitni innovatsiyni u navchanni ukrayins'koyi movy. [Educational innovations in the teaching of the Ukrainian language]. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/715663/1/Maslovska_19_DTiP_Konf.pdf [in Ukrainian]

15. Padalka, L., Yevtushenko, N. (2020). Vykorystannya interaktyvnykh metodiv navchannya na urokakh ukrayins'koyi movy u pochatkoviy shkoli [The use of interactive teaching methods in Ukrainian language lessons in primary school]. *NewInception*. № 2. S. 77–83. [in Ukrainian]

16. Pometun, O. I., Pyrozhenko, L. V. ta in. (2003). Suchasnyy urok. Interaktyvni tekhnolohiyi navchannya [A modern lesson. Interactive learning technologies]: nauk.-metod. posib. Kyiv : A. S. K. 192 s. [in Ukrainian]

17. Sobchenko, T. M. (2020). Pidhotovka maybutnikh pedahohiv do innovatsiynoyi profesiynoyi diyal'nosti [Preparation of future teachers for innovative professional activity]. *Pedahohika ta psykholohiya*. Kharkiv. Vyp. 63. S. 159–167. [in Ukrainian]

18. Tsin'ko, S. (2007). Innovatsiyni metody v navchanni ridnoyi movy [Innovative methods in teaching the native language]. *Ukrayins'ka mova ta literatura*. № 2. S. 9–13. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ТОРЧИНСЬКА Тамара Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Наукові інтереси: підготовка здобувачів вищої освіти до інноваційно-педагогічної діяльності на уроках української мови у початковій школі.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

TORCHYNSKA Tamara Anatoliyivna – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Professional Methods and Innovative Technologies in Primary School Uman State Pedagogical University named after Pavlo Tychna.

Scientific interests: preparation of higher education applicants for innovative and pedagogical activity in Ukrainian language lessons in elementary school.

Стаття надійшла до редакції 09.02.2025 р.